

Hästen och transporten

Många av oss som har häst, transporterar den regelbundet. Det kan vara resor till och från träningar eller tävlingar, till betet, utställningar eller veterinärkliniken. Har du häst kommer du med största sannolikhet någon gång behöva lasta din häst och ge dig ut på vägarna.

Du behöver inte äga en transport, det går att låna av någon i stallet eller hyra den för en kortare eller längre tid. Det finns en hel del att tänka på när hästen ska transporteras, både gällande lagar och regler samt hur du lastar och kör hästen. Vi börjar med lagar och regler.

Hur hästen transporteras är reglerat i djurskyddslagen, författningen har Statens Jordbruksverk (SJV) utformat. Du måste känna till vad som gäller och författningen heter SJVFS 2000:133. Här följer några av de viktigaste punkterna:

1. Hästtransporten måste vara lämplig för ändamålet och skydda hästen från kyla och värme samt förhindra att den skadas under resan.
2. Hästtransporten ska vara försedd med gula skyltar med svart text, som visar att det är djur som åker i den.
3. Golvet i transporten ska vara helt, halkfritt och försett med strö.
4. Transporttiden får inte överskrida åtta timmar. Därefter måste hästen vila, innan den får resa vidare.
5. Högräktiga ston får inte transporteras närmare än 3 veckor före beräknad fölning.

Kontrollera före varje körtillfälle att transportens bromsar och lampor fungerar. Är bilen och transporten ett lagligt ekipage tillsammans? Jämför transportens vikt med uppgifterna på dragbilens registreringsbevis. Det kan bli dryga böter annars.

Till dig som är chaufför

Som chaufför är det viktigt att köra mycket lugnt och försiktigt. Ta det varligt i kurvor och bromsa alltid in mjukt och fint. Utsett inte hästen för obehag genom att köra vårdslöst.

Säker med häst

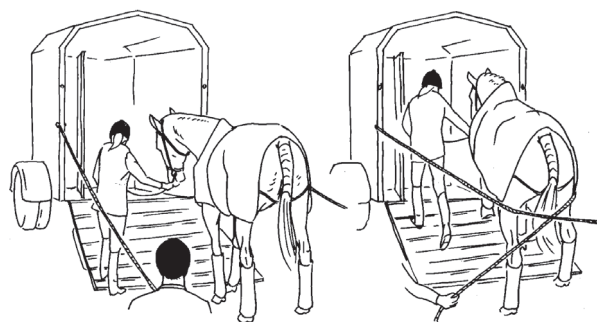
Kunskap och självdisciplin är de två viktigaste nycklarna till säkrare ridning och hästhantering. Säker med häst innehåller Svenska Ridsportförbundets säkerhetsregler och är avsedd främst som en uppslagsbok för ridinstruktörer, tränare, styrelseledamöter och ryttare med goda bas kunskaper om hästar och ridning.

Ring och beställ på Ridsportförbundets Service AB
telefon: 0220-45678 eller beställ via mail: postorder@ridsport.se.

LASTNING PÅGÅR

Att lära en häst att bli lättlastad kräver ett stort hästkunnande. Hästen har ett gott minne och minns tidigare lastningsprocedurer, både de som gick bra och de som inte gjorde det. Hästen måste förknippa lastning och transporten med något positivt.

När du tränar lastning behöver du medhjälpare och gott om tid. Använd alltid handskar.

Före lastning i trailer ska du kontrollera hur hög bommen är framtill. Den ska vara i höjd med den övre delen av hästens bringa. Även bakbommens höjd ska kontrolleras. Lasta på en så ostörd plats om möjligt, ha med en havrehink eller morötter som belöning men först då hästen gått in i transporten.

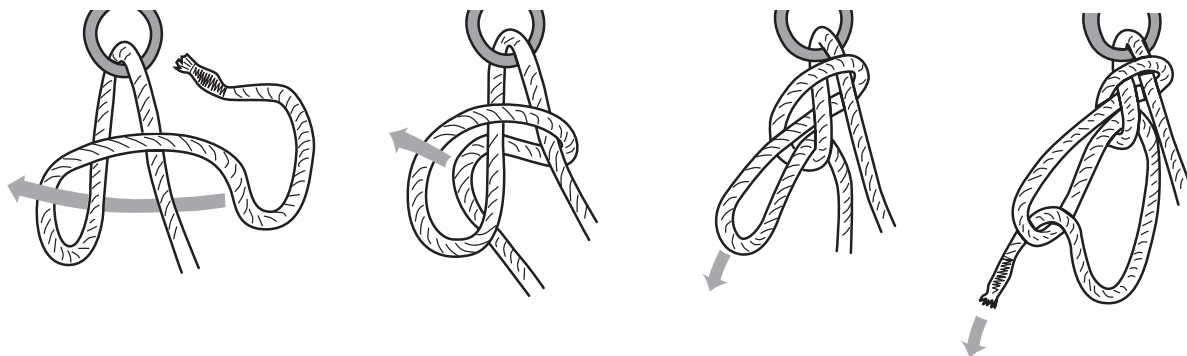
Hästen ska alltid vara försedd med tränset när du lastar. Med tränset placerat över grimman är hästen lättare att hantera om den kastar sig åt sidan, vräker sig bakåt på luckan eller drar iväg bort från trailern. Med tränset är den också lättare att styra rätt på luckan. Enligt gällande TR skall hästen ledas i huvudlag med bitt eller motsvarande på tävlingsområdet. Hästen ska däremot åka i transporten enbart försedd med grimma/halsrem. När hästen transporteras ska den alltid ha lädergrimma. Skulle hästen fastna och få panik är en lädergrimma enklare att skära sönder, än en nylongrimma.

Dags för avfärd

Om transportens lucka, i nedfällt läge, är väldigt brant kan du prova att parkera i en slänt. Luckan blir då luckan planare och därmed mer inbjudande för hästen att kliva på. När hästen ska lastas, ge den tid några minuter. Om din häst inte är van att transporteras se till att du är lugn, men låt samtidigt hästen känna att det är du som bestämmer. Stressa inte – det smittar lätt av sig.

När hästen klivit in i transporten ska du alltid vänta med att binda fast hästen i transporten tills dess att luckan är uppfälld. Börja med att sätta för bommen, innan luckan fälls upp. Påminn den som ska fälla upp luckan att aldrig stå bakom trailern när luckan ska fällas upp. En olycka kan ske snabbt om hästen kastar sig bakåt. Personen som ska fälla upp luckan eller ta ner den när hästen ska ut ska alltid, ur säkerhetssynpunkt, stå vid sidan om luckan. Tränset tar du av först när hästen är fastbunden i grimman. Hästen ska alltid bindas kort, cirka 40 cm, så att den inte biter eller irriterar grannen eller vänder sig om då den åker flera hästar tillsammans. Hästen ska alltid bindas med en säkerhetsknut, så att det är lätt att få upp grimskaflet om problem uppstår.

En säkerhetsknut!

Ha alltid en kniv tillgänglig så att grimskaflet kan skäras av om det skulle behövas vid en nödsituation. Extra grimma och grimskaflet är också bra att ha. Transporten ska vara rengjord vid färdens början och avsluta alltid med att mocka ur transporten och sopa rent den innan den parkeras. Detta är extra viktigt när du lånar eller hyr transport. Vid längre sträckor är det bra att ha ett hönät, gärna av bomullsgarn eller en höduk. Då har hästen något att sysselsätta sig med under färden. Tänk på att hönädet måste sitta tillräckligt högt upp så att inte hästen fastnar med hovarna i nätet.

Dags för urlastning

Det är lika viktigt att ta det lugnt och vara noggrann vid urlastning som vid ilastning. Innan luckan fälls ner ska du sätta på hästen ett trän och därefter du knyta upp grimskaflet så att hästen är loss. Även nu ska medhjälparen, ur säkerhetssynpunkt, stå vid sidan av luckan. Meddela din medhjälpare att du är klar innan luckan fälls ner. Träna på att få hästen att gå lugnt bakåt, mitt på luckan. Var noga med att tyglarna eller grimskaflet inte fastnar i något och skrämmer hästen.

LASTNINGSTIPS

För att underlätta lastningen, parkera vid en vägg så har du en bra infångare på ena sidan. Det går även att backa intill staldörren och lasta hästen från stallet, då finns det bara en väg och det är framåt in i transporten. Du ska aldrig dra hästen i tyglarna eller grimskaflet för att få den att gå framåt. Det har precis motsatt effekt. Hästen blir sur, gör motstånd och går bakåt.

Om du har en häst som är besvärlig, prova att lasta den på morgonen innan du har fodrat. När hästen har klivit in i trailern och luckan är stängd, då ger du morgonfodret. På det är viset lär sig hästen att trailer betyder foder. Om det är en för hästen okänd trailer med ny och annorlunda doft, lägg gärna in hästens egen gödsel i transporten en stund innan du ska lasta. Det kan underlätta lastning då hästen känner igen doften.

Om du ska lasta sto och föl, lasta alltid fölet först. Håll i grimman med den ena handen och fölets svans med den andra och sedan nästan lyfter du in fölet i trailern. Därefter låter du stoet kliva på. Det brukar aldrig vara några problem.

Att lära en häst att bli lättlastad kräver stort hästkunnande. Ha alltid handskar och använd linor av naturmaterial vid behov. Känner du dig det minsta osäker på hur du ska göra, be någon kunnig i din närhet om hjälp.

HÄSTENS UTRUSTNING

När hästen ska transporteras bör den skyddas mot skador. Därför är det lämpligt med transportskydd på alla benen. För att inte hästens ska skada sig ska skydden gå över kotan ända ner till kronranden och över hasen.

Täcket skyddar mot drag men får inte bli för varmt. På sommaren behöver hästen sällan något täcke alls vid transporter. Hästens svansrot bör skyddas med svanslinda eller svanskappa. Om du lindar hästens svans, linda inte för hårt så att blodtillförseln till svansroten stryps. För att spara tid och göra det enkelt för sig händer det att ryttaren låter hästen ha sadel på sig i transporten så får det inte gå till! Hästen kan fastna och göra sig mycket illa. Har hästen broddar i skorna är det bra om broddarna tas bort innan transporter.

TRANSPORTSJUKA

Om hästen transporteras långt, kan den drabbas av transportsjuka. Hästen blir stressad och immunförsvaret försvagas. Då minskar motståndskraften mot infektioner.

Transportsjuka är en sjukdom som främst orsakas av stress. Det kan leda till lungsäcksinflammation. Hästar som reser långt och inte har möjlighet till rast och vila, dricker dåligt och åker i transporter med dåligt ventilerad, kan drabbas.

Symtom på transportsjuka är hög feber och smärta. Hästen vill inte äta eller dricka och den blir slö och hängig. Hästar som visar dessa symtom måste komma under behandling.

Viktiga tips för att undvika transportsjuka

Det ska finnas gott om strö på golvet så att hästen kan kissa, så att den inte håller sig onödigt länge.

- Se till att hästen dricker ordenligt innan transporten och ge även hästen vatten att dricka under resans gång, gärna även i samband med avlastning. Om hästen inte vill dricka, ge den uppblött betför så får den få i sig lite vätska.
- Ge bara hälften av fodergivan dagen före en lång transport.
- Se till att hästen och grannen gillar att stå bredvid varandra, det minskar stressen.
- Det ska vara väl ventilerat i transporten.
- Kontrollera hästens temperatur dagligen, då ser du snabbt om det sker en förändring.
- Kör lugnt och försiktigt så att hästen får en trevlig resa.